

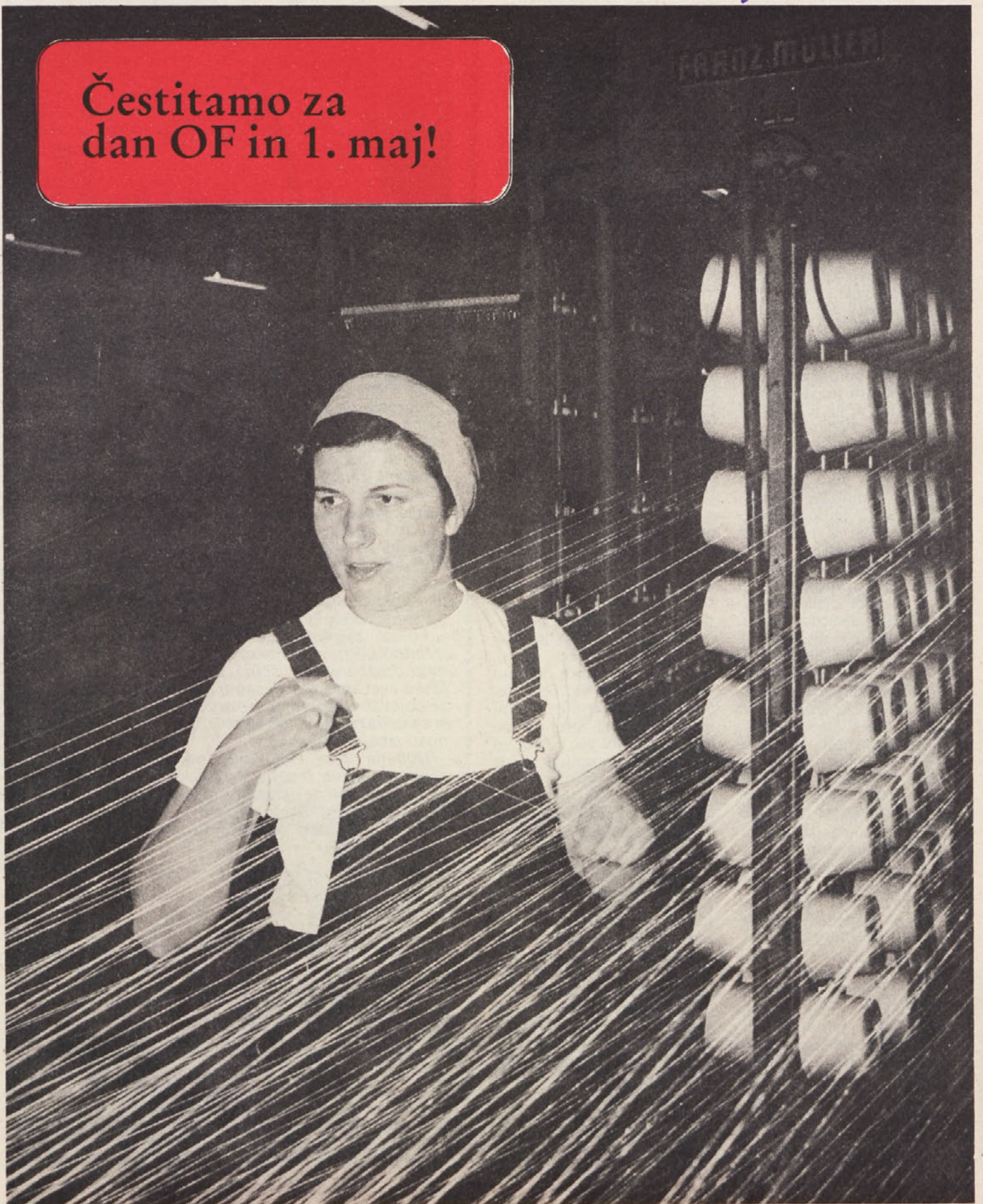
GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO



NOVOTEKS

ŠTEVILKA 4 LETO XV APRIL 1987

Čestitamo za
dan OF in 1. maj!



Majska razmišljanja

Za uvod v letošnje osrednje prireditve ob dnevu mladosti na stadionu JLA v Beogradu naj bi se (samo za gledalce v živo, televizija uvodnega spektakla ne bo prenašala) pomerili nogometni moštvi »modrih« in »rdečih«. Prvo enajsterico bo sestavljala ekipa primerenih, izvedenih iz besede Jugoslavija: Jugoslav, Uroš, Goran, Ozren, Selim, Lojzek, Andrej, Vlado, Iljaš, Jovan in Alija, »rdeči« pa bodo vratar Komunjarevič, branilca Stabilkovič in Cjenimirovič, napadalci pa Slovenko, Srbko, Bošnjko, Hrvoje, Maki, Djetić, Lala in Kosovko. Zanimiva so tudi imena sodnikov: glavni bo Igor Monetarni, stranska pa Nacionalni in Unitarni. Rezultat je dogovorjen, in sicer 8 : 1 za »rdeče«, kar naj bi pomenilo zmago republiških in pokrajinskih interesov nad enotnimi, jugoslovanskimi.

V biltenu zveznega zavoda za statistiko smo prebrali drug, dosti bolj alarmanten podatek: število inovacij v naši državi pada in jih je bilo lani samo še 250. Podatek, ki nas (tudi ta!) uvršča na sam rep v Evropi.

In kaj vse smo že imeli! Reformo, stabilizacijo, kritično analizo, dolgoročni program, in sedaj je pred vrati sprejemanje strategije tehnološkega razvoja. Dokument, ki mu je iz različnih zornih kotov mogoče očitati marsikaj, marsikatero nedoslednost, vendar je kljub temu, da je bolj zbirka težko uresničljivih, če ne že kar neuresničljivih želja, po načinih iskanje izhoda iz teže gospodarske in družbene krize, v kateri smo, za našo družbo naravnost revolucionaren. Prelamlja namreč s prakso, ki je bila v preteklosti vedno bolj vizija kot dejstvo: namesto milijonov ton nakoopanega premoga, staljenega jekla, novih megavatov električne energije se pojavlja znanje kot generator, ki naj nas potegne iz krize. Tega bi se morali ob bližajočem se prazniku dela bolj zavedati.

Delež sredstev, ki jih dajemo za razvoj znanosti, se je v naši republiki lani povečal za enainpolkrat, stekla je akcija 2000 novih raziskovalcev, v vseh dokumentih in govorih se vrste napovedi o sprejemanju ukrepov za spodbujanje tehnološkega napredka, prisege o pomenu mikroelektronskih tehnologij za nadaljnji razvoj družbe, predvsem pri inovacijah in tehnološki prenovi in

intenzifikaciji industrijskih panog, pa vendar: karavana gre dalje.

Samo v minulem mesecu je bila inflacija za uradnih 7 odst. višja kot mesec poprej. Še nikoli tudi ni bil razkorak med uradnim tečajem in črnim kliringom tolikšen kot sedaj — 47,3 odst.

Najučinkovitejše inovacije povečujejo dohodek za nekaj odstotkov, za dvajset samo izjemoma. In kaj pomenijo ti odstotki v primerjavi z inflacijo in kaj v primerjavi z uspešnim pritiskom na zvezni zavod za cene, ki lahko odobri naenkrat tudi za devetkrat višjo prodajno ceno? Malo, oziroma nič, zato ob nespremenjenih pogojih za gospodarjenje realno lahko pričakujemo, da se bodo organizacije združenega dela tudi v prihodnje bolj ozirale za novimi cenami kot za novimi raziskovalci.

Če je Kraigherjeva skupina, parafraziram, identificirala bika, povedala, kje ima rep in roge, ga enkrat, za božjo voljo, že zagrabimo za roge in nehajmo se sprenevedati, da ga lahko prav mi ukrotimo tudi z vlečenjem za rep!

Tehnološko razvita in moderna družba ne gre skupaj s trištevilčno inflacijo, in odgovorno gospodarjenje ne s socializacijo izgub. Po štiridesetih letih razvijanja so nerazviti, primerjalno, še bolj nerazviti, kot so bili, le da so se motorji, ki so vlekli doslej, pregreli. Neizogiben je zato trenutek streznitve, če nočemo, da kot z lojtrskim vozom, ki nima zavor, zgrmimo po klancu navzdol vsi, ki sedimo na njem. Ukrepov nima smisla ponovno naštevati, če že domači (ekonomski) pameti ne verjamemo, nam jih je enake naštel mednarodni denarni sklad.

Ob vedenju vsega tega je hrup okoli plakata, štafete, meščanske desnice in podobnem marginalen, bolj od peščice starih antikomunistov nas mora skrbeti možnost nastajanja novih, kar pa je predvsem posledica neurejenih, če ne že kar kaotičnih gospodarskih odnosov. Že od Marxa najprej namreč vemo, da ekonomska baza določa družbeno bit (zavest) in ne obratno. Večji od enkratnega šoka ob plakatu za dan mladosti je šok delavcev v okoljih, ki so idejno najbolj budni vsak mesec, ko dobijo osebni dohodek, ki jim



Jugoslavija, vsi njeni delovni ljudje in občani, od najmlajših do najstarejših, se bodo 4. maja z vso spoštljivostjo poklonili spominu na Tita, revolucionarja in vizionarja, s katerim smo izbojevali najbolj bleščeče zmage v naši zgodovini.

Minilo bo sedem let, kar je prenehalo biti srce velikega moža, ki je kot revolucionar, vojskovodja in politik zmeraj stvarno presojal resničnost. Ta občutek za stvarnost je vnašal v besede in dejanja. Tudi kadar je bilo težko, je verjel v moč delavskega razreda, delovnih ljudi. Vizionarsko je odpiral perspektive družbenega razvoja, nikoli pa ni zbujal nerealnih pričakovanj.

Titova življenjska pot in revolucionarno delo izvrstno potrjujeta Marxovo trditev, da ljudje ustvarjajo družbene okoliščine. Znano je namreč, da so lahko svet spreminjali samo gibanja in razredi, ki so se bojevali za spremembo družbe s sredstvi in načini, ki so ustrezali globljim spoznanjem iz objektivne nujnosti izhajajoče resnice.

Nobene objektivne okoliščine ne morejo same po sebi spremeniti družbe, če človeška misel in spoznanje zavestno ne ustvarjata in izvajata sprememb. In narobe, zmaguje samo gibanje, ki je možno spoznati nujnost in v njej poiskati izhodišče za revolucionarne spremembe.

ne zagotavlja niti enostavne reprodukcije, pa jim ga še interventno znižujejo.

Ali ni to največja žalitev dela, delavca in degradacija marksistične misli, ki tako razvrednotena seveda zlahka postane plen zlonamerne, žal pa upravičene kritike?

Če glasujem proti nogometni tekmi »rdečih« z »modrimi«, je to v imenu dobrega okusa, saj se nam je svet v zadnjem času že prevečkrat smejal. Glasujem pa za ukrepe, ki bodo pospešili tehnolo-

ško posodabljanje kot osnovo razvojne preobrazbe, hitrejše in stabilnejše gospodarsko rast, intenzivnejšo usmeritev v izvoz, boljše pogoje za življenje in delo. Takšno, gospodarsko močno in zato družbeno trdno Jugoslavijo je videl Tito, in takšne odločitve in sklepe moramo sprejeti in v tem duhu in smeri ravnati.

Le tako se lahko oddolžimo njegovemu spominu, ne pa s ceneno demagogijo in pozivi na pogrom.

ZVONE PRESKAR

Inventivna dejavnost v DO Novoteks

Vzrok, da glasno razmišljamo o odnosu do inventivne dejavnosti v DO Novoteks, je ta, da inventivna dejavnost sploh ni sestavni del naše poslovne politike. Posledice so: nazadovanje namesto napredovanje na tem področju, demotiviranje izredno nadarjenih delavcev za inventivnost in, ne nazadnje, zavist, kar pomeni nadaljnjo stagnacijo v razvoju, oziroma na področju učinkovitejšega poslovanja.

Kako se premakniti iz tega neinventivnega mrtvila. Mislim, da se moramo najprej vprašati vsi vodilni in vodstveni DIT ter ostali delavci v Novoteksu.

ZAKAJ, KAKO, S ČIM IN S KOM UVELJAVITI VEČ INOVATIVNEGA POSLOVANJA?

1. Zakaj potrebujemo več inovativnega poslovanja?

Smo v začaranem krogu slabega gospodarjenja in življenja. Vsaj dvakrat toliko kot za OD, trošimo za vračanje dolgov, obresti, subvencioniranje izvoza, torej za darila tistim, ki so bolj inovativni, zato bolj produktivni, ekonomični in konkurentni.

Naše znanje zastareva, ker se ne uporablja niti ne obnavlja, a bi se lahko z več inovativnega poslovanja. Posledice so enake. Naše znanje je neizrabljeno. Posledice so enake.

Višji narodni dohodek, osebni dohodki in investicije so

nujni, a brez bolj inovativnega poslovanja nedosegljivi.

2. Kako priti do boljšega inovativnega poslovanja?

Inovacije se ne smejo kot pojem nanašati le na tehnično-tehnološke novosti, temveč na novosti v vseh delih poslovnega procesa. Zlasti pa je potrebno izboljšati način vodenja: od pravila »eni mislijo, drugi delajo« v usmerjeno, sistematično in organizirano delo, v množično, ustvarjalno sodelovanje. Inovacije torej niso več omejene na sistem posamičnih predlogov, niti ne ločujejo več poklicnega (razvojno-raziskovalnega itd.) in amaterskega inoviranja, ki neposredno ustvari sicer manj prispevka, a z množičnostjo spremeni ozračje, v inovativnega namesto rutinskega in ustvari temelje za znanstveno (temeljno in aplikativno) in razvojno raziskovanje.

Tako odpade »pravica do neodgovornosti«, ki sedaj brani (samoupravljalci imajo to pravico in pravico odločati, hkrati z managerji in mezdni delavci enako).

Deset pogojev za inventivnost kot množično gibanje

1. Inovacijska politika družbe in organizacij.

2. Inovacijski delovni cilji (vodilnih in vodstvenih delavcev).

3. Usposabljanje za inoviranje in ustvarjalno sodelovanje mnogih (ne le nujne

elite, žal morda zaprte v elitizem).

4. Organiziranje inoviranja (služba) in sistematsko evidentiranje inovacij).

5. Razpoložljiva oprema za preizkušanje zamisli.

6. Dostopni informacijski viri.

7. Uveljavljanje priznanih inovacij v rednem delu.

8. Trženje inovacij (in zato sodelovanje RRM).

9. Vrednotenje in nagrajevanje (po pravilnikih).

10. Pravni red, ki daje prednost inovaciji.

3. S čim in s kom priti do več inovativnega poslovanja?

Da bi si lahko sami pomagali na področju inoviranja, nam lahko pomagajo knjige od dr. Muleja in dr. Devetaka: Ustvarjalno sodelovanje od zasnove do uspešne prodaje izdelka, knjigi dr. Marka Kosa: Pot iz neinovacijske družbe, Pogled v prihodnost, uradna usmeritev pa je v analizi uveljavljanja inovativnosti združenih delavcev ter v skupščinskih zaključkih (Poročevalec skupščine SRS, 4. 2. 1986 in 1. 4. 1986). Za metode ustvarjalnega sodelovanja, ki si ne konkurirajo, ampak se dopolnjujejo, ker so različno primerne za različne tipe problemov, obstajajo priročniki in svetovalne organizacije, ki pomagajo uveljaviti novost:

— Metoda SPP (odslej izenačena z MID kot dejavnostjo)

nima posebnega priročnika, v rabi so pravilnik, komisija, služba, ki zajema lahko le izjemne posameznike, pretežno za reševanje drobnih, manj pomembnih (ekonomskih) problemov.

— Metoda KIP (krožki za izboljšanje proizvodnje), Bojan Možina, J. Bele: Krožki za izboljšanje proizvodnje, 9. 5. 1983. S tem se ukvarja zavod SRS za produktivnost dela Ljubljana, J. Bele in Iskrin inštitut Ljubljana.

D. Dolenc, učinkovito zajema skupine neposrednih sodelavcev znotraj OE, proizvodnih in drugih.

— Metoda USOMID (ustvarjalno sodelovanje mnogih za inventivno delo), M. Mulej in sodelavci, USOMID 4, dopolnjena izdaja, ekonomski center Maribor, 1986. leta, koordinator je F. Drozg. Metoda je dala največ rezultatov s proučevanjem organizacijskih problemov, procesov, ki sežejo skozi več OE.

— Metode PIP (projekti inženjering), S. Piskar, J. Gričar, Celotna sistemska metodologija za reševanje problemov, Zavod za organizacijo poslovanja Ljubljana, 1986, ZOP Ljubljana, učinkovit za reševanje inovacijskih problemov projektnega tipa.

— Krožki pripravnikov pomenijo poizkus doseči ustvarjalno, sodelovanje pripravnikov. Nedavno so to metodo uvedli v Leku (Ljubljana M. Ažman).

— Metoda CUM (celovita ustvarjalnost mnogih). Pomeni poizkus doseči ustvarjalno sodelovanje mnogih pri opredeljevanju podlog za cilje perspektivnega razvoja OZD, V. Pirc, SOZD elektrogosudarstva Slovenije, Maribor.

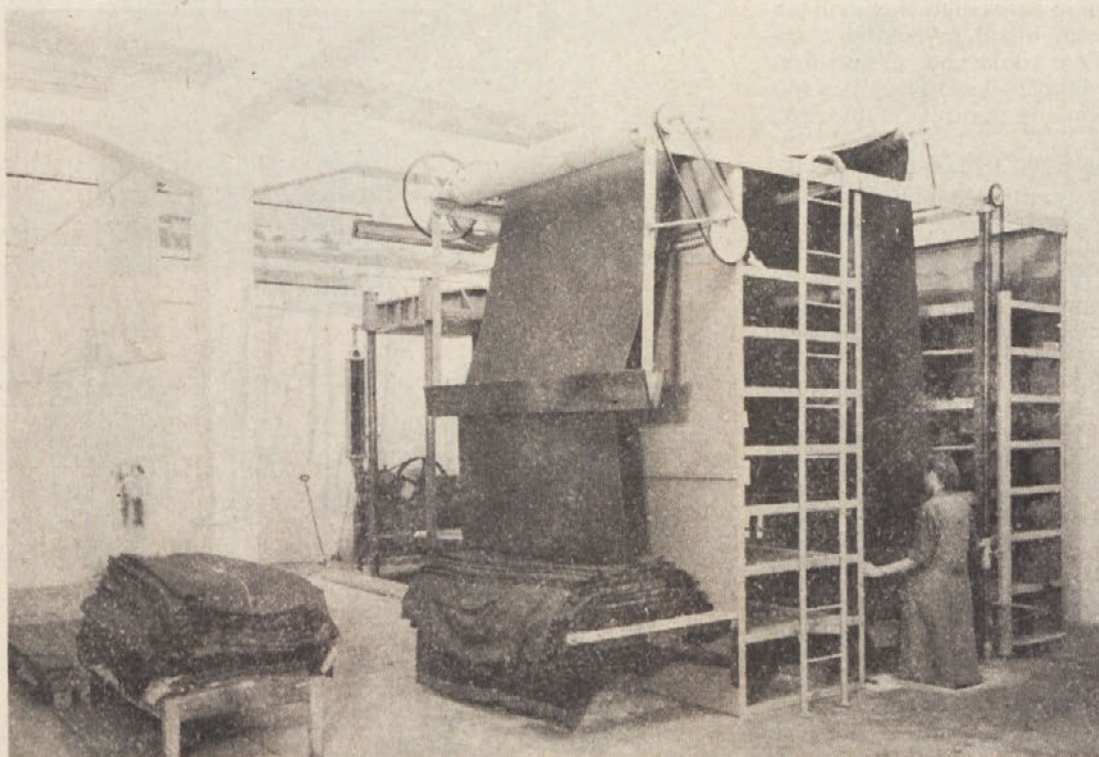
— Inovacijski zvezki so pripomoček, da delavcu ni treba odhajati z delovnega mesta, ko ima zamisel, ki jo želi prijaviti (TAM Maribor, M. Fereš). Koristna so tudi izkustva v OZD, ki so razvili dobro prakso uvajanja inovacijske dejavnosti, kot so TAM, Želiezarna Ravne, Štore, IBI, ETA, Riko itd. Na kratko so vse predstavljene v našem gospodarstvu 2. 3. 1987 leta.

4. Šest sklepnih vprašanj za spodbudo k akciji

Ovire za bolj inovativno poslovanje so, če pustimo ob strani to, da je pretežno premalo tržnega pritiska (kar je za pametne samo še nesmiseln izgovor), pretežno le še subjektivne.

Zato:

1. Je zašel kdo v težave, ker ni predlagal ničesar novega?



Ne, a žal le navidezno (vsi imamo enotretinske OD).

2. Vsak strošek je načelno potreben, če znamo in hočemo delati pametneje. Zato namensko iščemo možne spremembe povsod.

3. Dobro upravljanje in poslovanje se tiče vsakogar. Slabo tudi (in to zelo)!

4. Obstoj in svoboda sta odvisna od razvoja in uporabe znanja. Do nedavnega (1981) metode tega niso omogočale vsem. Sedaj jih imamo, objektivnih ovir ni več, le še subjektivne.

5. Težko ali pametno delo, žulji na rokah ali na možganih: kaj nudi več udobja, učinkovitosti, uspeha? In koliko svojega časa porabimo, da si redno obnavljamo znanje.

6. Kdo komu daruje v sodobnih mednarodnih gospodarskih odnosih — pro-

duktivnejši ali manj produktivnejši? Koliko nas torej osebno stane podpiranje, rutinstvo, uravnilovka in mešanje sociale in socializma? Kakšne so torej posledice, če ne posodobimo upravljanja v bolj inovativno (hkrati pa ima TAM Maribor od inovativnega poslovanja, četudi ni uvedel sodelovalnih oblik, prihranke v višini 10% BP, torej tudi pomembne vire za investicije, ne le inovacijske nagrade in OD). To je samo nekaj bolj pomembnih področij iz predavanja o inovativni dejavnosti v SRS Sloveniji Muleja, ki bo 20. 5. 1987 ob 13. uri v objektu družbene prehrane Novoteks predaval o inventivni dejavnosti. Predavanje je organiziral DIT Dolenjske, to je DO Novoteks in DO Labod.

Zapisal:
MIJO KURPES

Ponovoletna eksplozija v naši tovarni

Gledano na splošno, opazimo mnoge ljudi na delovnih mestih, ki ne čutijo in ne pokažejo posebnega zanimanja za lastno zdravje in varnost. Šele ko se jim pripeti nesreča in doživijo neprijetne posledice zaradi poškodb pri delu in zdravstvenih okvar, ali na primer hudo zbole oziroma celo postanejo invalidi dela, pričnejo razmišljati o svojem novem, neugodnem in neprijetnem položaju. Tedaj šele spoznavajo — prepozno — in ocenjujejo svoje ravnanje in napake, kaj so zagrešili pri delu, koliko jih veljajo nepremišljene napake, nerazumno in neprevidno ravnanje.

Mnenja smo, »da lahko na stare dni« postanete pohabljeni, ker se varni metodi pri delu izogibate, morda boste začeli o tem razmišljati, morda pa tudi ne, morda boste naš predlog upoštevali in pričeli varno delati. Stara navada — železna srajca... Trmastega ali nevzgojljivega delavca bomo premestili na manj ogroženo in manj odgovorno delo. Pri tem smo imeli v mislih našega sodelavca Alojza Mahničiča, ki je 7. januarja povzročil eksplozijo v proizvodnem oddelku

in pri tem ostal brez zaposlitve.

Pozornost od varnega dela odvrta tudi strah, jeza, žalost, ljubezen, simpatije, bolezen, zlasti takrat, če jih v zadostni meri ne obvladujemo. Bralcem tega prispevka puščamo na voljo, da sami ugotovijo, kaj je vzrok 7-januarke eksplozije v naši tovarni. Seveda moramo biti pri odločanju, kaj je bilo vzrok eksplozije, nekoliko seznanjeni o nevarni igri s plini. Vsi plini in pare lahko vnetljivih tekočin imajo pomešane z zrakom določeno eksplozijsko območje, ki ga omejujeja spodnja in zgornja eksplozijska meja.

To sta najmanjša in najvišja koncentracija plina ali par v mešanici z zrakom, ki predstavlja eksplozivno zmes. Izven teh meja je možno le običajno gorenje. Spodnja eksplozijska meja pri lahkovnetljivih plinih in tekočinah je v glavnem 0,5—0,3 Vol %, zgornja eksplozijska meja pa v glavnem 10—20%, razen pri acetilenu (82%), ogljikovemu monoksidu (74%), vodikovemu (75%) in žveplovodiku (45%).

Dejstvo, da omenjene snovi tvorijo eksplozivne zmesi z zrakom, zahteva posebne ukrepe pri uporabi teh snovi. K sreči v primeru eksplozije v naši tovarni ni bilo izdelane koncentracije acetilena in kisika, kar bi drugače povzročilo velikansko škodo.

Modne tendence za poletje 1988

Modne barve za poletje so zajete v pet skupin: naravne barve (natural), enostavne barve (simplicity), nežne barve (tenderness), močne, energične barve (energy) in minimalne barve (minimal).

1) Zelo modna in aktualna skupina naravne barve vključuje nežne barve, ki spominjajo na čas žetve. To so topli toni poljedelske atmosfere: barve rži, slame, klasov, zrnja, koruznih listov.

Skupina ima diskreten rustikalen izgled, z nekaj površinskih učinkov. Vključene so enobarvne gladke tkanine, tkanje, ki spominja na pletene košare, celičast izgled in rabana stil. Pri materialih prevladujejo lan, surova svila, cool wool, fine volnene česanke, bombaži.

Tkanine imajo slamnat ali rafija izgled, zrnčaste, krepke tkanine, šantung, bureti, rahlo gubaste-zmečkane tkanine, gladke, »kombinežaste« tkanine. Veliko je tudi pletenin, ki so gubaste, plisirane, rebrasti chiné.

Vzorci izhajajo iz narave: drevesa, rastline, herbanji, vzorci, ki oživljajo vrtove, pletarstvo.

2) Druga skupina, enostavne barve (simplicity), spominja na severne obale, kjer podvodni kamni spreminjajo tone s plimo in oseko. To je mirno in mrzlo razpoloženje, prefinjeno izbranih tonov morske pene, apnenca, barve neba, horizonta, skal, čeri in pečini.

Prisotne so zelo lične, nekoliko svetleče srajčne tkanine: batist, poplin, ter stroge dvo-barvne ali enostavne tkanine za poletje v mestu: kepri, volneni in bombažni sateni. Novost predstavljajo ažurni vzorci, satenasti vez, gube, damask. Tkanine imajo zelo čist izgled.

Vzorci: veliko črt različnih debelin, srajčni vzorci, majhni, zelo preprosti žakardni vzorci.

3) Tretja skupina, nežne barve, predstavlja igro svežih »kiselkastih« barv za zvezdasti stil. Vključena je rožnata barva bonbonov, janeževa zelena, mango oranžna in lila lana.

Tkanine so šelesteče in svetleče: sateni, poplini, taft, za mlajše piké. Poleg le-teh so prisotne ljubke tanke tkanine: mislin, šifon, organca, volnene gaze, nyloni. Novost predstavljajo klocké, sursucher, izbočene, reliefne tkanine. Blago je tkano, tiskano, vezeno z majhnimi motivi, pikami. Vzorci, ki spominjajo na vrt, zelenjavo, risane filme.

4) Četrta skupina, energy, ponazarja moč olimpijskih osnovnih barv: surf rumena, modra barva zastav, ognjeno rdeča, zelena barva ležalnikov.

To so močne barve in sintetični material: nylon, plastificirani materiali. Tkanine so elastične, raztegljive, luknjičaste, z lycro in latexom.

Osnovne poletne tkanine: platno vseh tež, seersucher, piké, bouclé, volneni jeans.



Vzorci spominjajo na scene obmorskih plaž: črte ležalnikov, senčnikov, pidžama črte. Figurativni vzorci: školjke, ribe, igre na plaži, cilji, tarče, zastave, pošne znamke in pisma. Tiski so obkroženi s črno barvo.

5) Zadnja skupina, minimal, daje v ospredje poletja 1988 mornarsko modro kombinirano s surovo belo barvo za čist, minimalen izgled. To je zmagovalje ene barve + »mini«: drobne črte, drobni motivi, npr. vzorec ptiče oko.

Tkanine so enostavne, lahko so enobarvne, pikčaste, prisotni so različni materiali in teže.

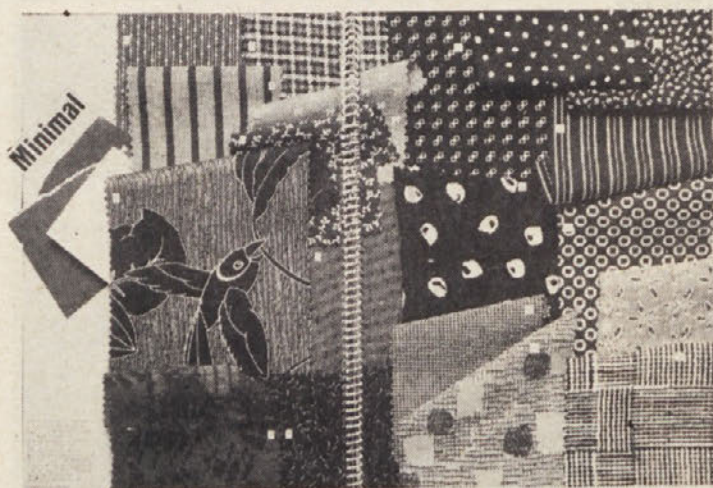
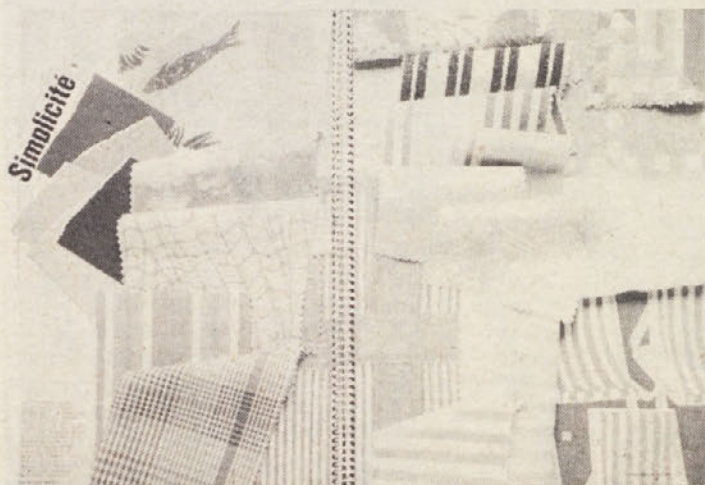
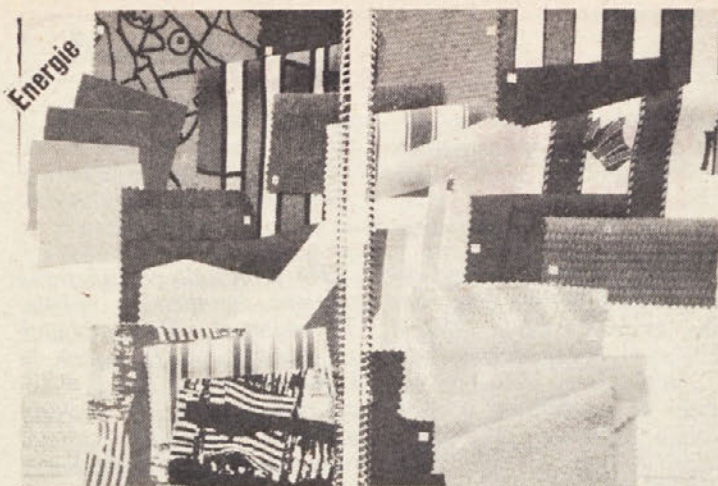
Vzorci: črte, minigeometrija,

majhen karo, drobni žakardni vzorci.

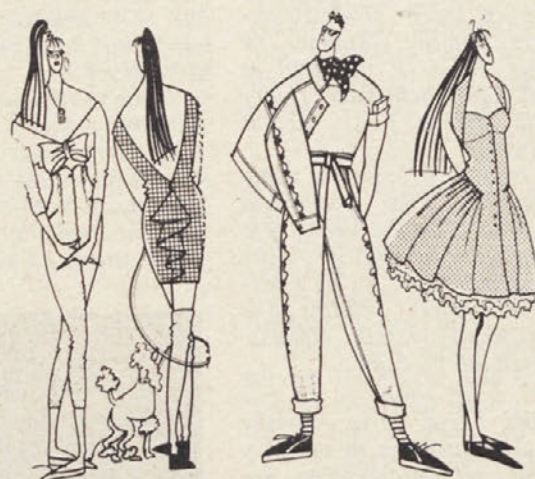
Poletje 1988 bo mirna, preprosta sezona brez hrupa, kjer bo v ospredju kvaliteta tkanin. Vodilno vlogo bodo igrale enostavne tkanine, ki so vključene v vse barvne skupine, rustikalne in zrnčaste tkanine za skupino natural, čiste in gladke za skupino simplicity, sproščene in zračne za skupino energy.

Prisotni bodo poplini, etamini, panama, gabardene, kepri, pikčji, krepji, flanele in jerseyi. Pri materialih bodo prevladovali lan, surova svila, rool wool, bombaž vseh tež, sintetični materiali, nyloni. Poletje bo precej ublaženo in tokrat manj presenetljivo.

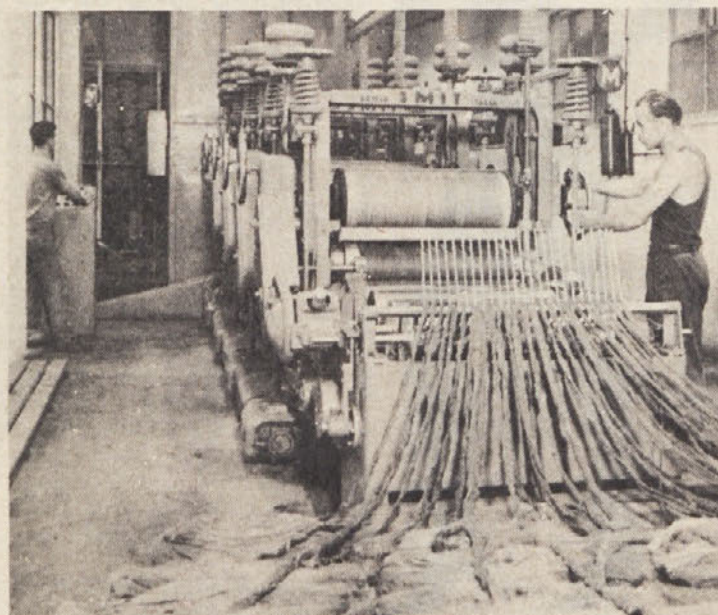
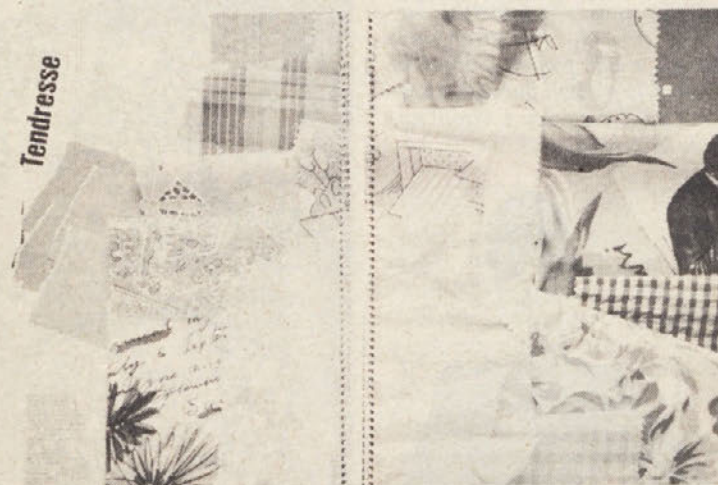
VLADKA KEŽMAN



Tendresse



Tendresse



Sprehod skozi zadnje desetletje Leto 1982

Nadaljujmo naš sprehod skozi zadnje desetletje in se ustavimo še za hip v letu 1982. V ZDA so prvič v zgodovini vsadili umetno srce, Nobelovo nagrado za književnost je dobil Garcia Marquez, oskarja za najboljši film je dobil film Gandhi, na svetovno glasbeno sceno so začele prodirati nekatere nemške skupine, na primer Falco. V tem letu so umrli Romy Schneider, Henry Fonda, Grace Kelly, Arthur Rubinstein.

V modo se je v tem letu vrnila romantika, tako imenovana »moda naših babic«. Veliko se je nosilo nežne romantične obleke v pastelnih tonih ali pa v jacquardnih vzorcih, dodatki pa so bili čipkasti ovratniki, čipkaste manšete ali pa žabo.

Po drugi strani pa so bile modne barve barve neonske svetlobe: turkizna in vsi njeni odtenki ter ultravijolična. Poletje je bilo v znamenju Latinske Amerike in karnevalov: mnogo je bilo volanov, oblačila pa so bila v živih barvnih kombinacijah: rumena z vijolično, pink in zelena.

Hit je postala plastificirana oziroma metalizirana obleka. Tak material se ni uporabljal le za pelerine, plašče, jakne in komplete, temveč tudi za modne dodatke, kot so okrasni plastroni, ovratniki, pasovi, torbice in detajli v laseh. Barve niso bile le zlata in srebrna, ampak so se pojavile tudi modne barve, prav tako tiski, predvsem geometrijski.

Linije so bile v tem letu precej različne: »mala črna obleka«, ki se je pojavila že z legendarno Coco Chanel in je letos spet tako v modi, se je nosila v svoji klasični feminilni obliki, po drugi strani pa so bile popu-

larne obleke enostavnejših linij, s pasom na bokih, posebnost tega leta je bil patent na spodnjem robu.

Poleti se je nosilo kratke udobne hlačke, mini krilo ali

pumparice, zima pa je potekala v znamenju flanelastih enobarvnih ali karo srajc, jacquardnih puloverjev in umetnega krzna.

KSENIJA SKULJ



Gianfranco Ferré: črno belo usnje in mornarska moda.



1982 — Valentino: črno bela obleka s patentnim zaključkom



Vpliv Latinske Amerike: volani.

»Mala črna obleka« à la Coco Chanel



Živali nam lepšajo življenje

Lepo je imeti žival. Seveda, lepo je imeti žival, če jo lahko imaš. Vsak otrok si želi žival, kajti ona je človekov najzvestejši prijatelj. Tudi jaz sem si zaželela žival in sem rekla mamici, da bi imela rada mucko, psa ali katero drugo. Mamica pa je odgovorila samo z besedo »ne«. Ko pa je preteklo nekaj tednov, potem mesecev, sem jo zopet vprašala, ali bi lahko imela žival. Odgovorila je, da bo še premislila.

Ko pa je nekega dne prišla iz službe, me je vprašala, ali bi imela še vedno rada žival. »Vem, da si jo želiš,« je dejala, »in zato si jo tudi izberi.« Poskočila sem od veselja in zakričala: »Mucu!« Ko sem bila pri stari mami, me je mamica prišla iskat in takoj mi je povedala, da bomo šle tudi po mucu. Bila sem zelo nestrpna in hotela sem iti po njo tisti trenutke. Mamica mi je rekla, naj najprej pripravim ležišče, potem pa bova šli ponjo. Odhite-la sem po škatlo, notri naložila blazinice, dala frnikule, majhno klopko volne in gumijasto srnico. Škatlo sem odnesla v avto, se poslovila od babice in z mamico sva se odpeljali.

Prišli sva k njeni prijateljici in dala nama je lepega muca. Z mamico sva se zahvalili in odšli domov. Med potjo sem spraševala muca, kako mu bo ime, on pa se ni premaknil, bilo ga je strah, kajti še nikoli me ni videl. Prinesli smo ga domov, v stanovanje, a on je začel tekati po njem in iskati stare gospodarje. Kmalu se nas je navadil. Z njim smo se igrali, kadar si je zaželel, tako kakor je še danes.

Našemu mucu je ime Tačko, dela prevale, skače kakor opica, in zraven njega mi ni nikoli dolgčas, pa tudi dober »fuzbaler« je. Kadar je lačen, me milo pogleda, jaz pa mu hitro v njegov krožniček naložim hrano, katero z veseljem poje. Ker vidim, kako mi je hvaležen, ga vzamem v naročje, on pa me s tačko poboža po licu. Seveda pa se z mucem ne moreš samo igrati, tudi skrbeti moraš za njega, da ima urejeno stranišče, dovolj hrane ali pijače. Pa čeprav nimaš časa, si ga moraš včasih vzeti, da se z njim igraš. Za vse dobro, kar storiš, ti je žival hvaležna, to pa je najlepše, kar sploh more biti.

JANA SELIŠKAR
XII. SNOUB Bršljin, 5. b

Slovo

Že osem let hodimo v to šolo in doživljali smo žalostne in vesele trenutke. Mogoče jih je preveč, da bi jih mogla opisati. Kaj pravite, katerih je več? Ne vem! Mogoče bi moral na to vprašanje odgovoriti cel naš oddelek. Vsak bi rekel drugače. Skupaj s sošolci smo doživeli osem let in prestajali težke trenutke. Prebijali ure in ure drug z drugim, si pomagali, domači so nam postali že učitelji in sošolci. Šola nam je bila drugi dom. Navezali smo se na šolo, na sošolce — učence, učitelje in red ter disciplino, ki sta nas venomer preganjala. Prišel pa bo čas slovesa. Ko bomo odhajali drug od drugega, si stiskali roke, se pozdravljali, nam bo v srcu hudo.

Prišli bomo v čisto tujo šolo, videli bomo tuje učitelje, bolj stroge, nove sošolce. Vse bo popolnoma drugače. Zavladala bo nova disciplina in novi red. Nove učilnice nas bodo

pričakale pred zvonjenjem. Z novimi sošolci se bomo morali najprej spoznati in postali bomo prijatelji. Vseeno pa ne bo to zakrilo naše žalosti. Ampak kmalu nam bodo sošolci ušli iz spomina in ostali nam bodo le spomini iz šole. Na osnovni šoli bodo za nami ostala le vrezana imena nas — osmošolcev, podpisane klopi, stoli in garderoba. To bo naš skromen spomin, pa čeprav ne preveč lep.

Slovo bo res za vse težko, ampak v spominu ti vseeno ostanejo nekdanji stari sošolci, s katerimi si preživljal težke trenutke. V spominu pa nam bodo ostali tudi vzgojitelji, ki so nas marsikaj naučili, pa čeprav tega nismo hoteli nikoli priznati.

Slovo je res težko in se nekaj časa ne pozabi, sčasoma pa izgine v pozabo.

URŠKA FORŠEK
8. a
OŠ XII. SNOUB
NOVO MESTO

Znašla sem se na razpotju. Prišla sem po eni sami poti. Tu pa je kar naenkrat toliko poti! Prejšnja pot je bila ena sama, to je osnovna šola. Tu smo tako rekoč še počivali. Toda mi se tega ne zavedamo. To bomo občutili šele, ko bomo na srednji šoli.

Za vpis na srednjo šolo so nas opozarjali že v sedmem razredu. Odločanje ni lahko! Že od mladih nog si želiš biti zdravnik. Potem pa spoznaš druge poklice, povedo ti slabe strani tega poklica... Po vseh teh predavanjih si čisto zmeden. »Kam naj grem?« se sprašuješ. Ne veš, če si dovolj sposoben za to, ne veš, če boš po končani šoli dobil zaposlitev, in kar je najvažnejše: ne veš, če te bodo sploh sprejeli. Pa še nekaj je tu: ločiti se boš moral od šole, od prijateljev, od učiteljev. Zdaj si misliš, da bo sreča, ko boš rešen te šole in učiteljev. Toda na srednji šoli se boš vse raje spominjal učiteljev, sošolcev, zguljenih klopi.

Za nami bodo ostali spomini, podpisi na klopeh, razmajani stoli, ocene v redovalnicah.

V našem razredu je veliko različnih smeri, kamor bomo

šli, kar devet. Jaz bom šla na naravoslovno-matematično in upam, da me bodo sprejeli. Če pa ne bom sprejeta, bom šla na pedagoško.

Bila sem že na naravoslovni šoli. Ko sem jo zagledala, se je v meni naselila groza. Zakaj? Teга ne vem.

Bili smo v raznih kabinetih in najbolj mi je všeč fizikalni. Od učiteljev, ki sem jih videla, pa mi je najbolj všeč profesorica kemije. Informativni dan se je končal dobro. Zvedela sem veliko in kar zadovoljna sem bila. Ne vem, ali zato, ker sem šla domov, ali zato, ker sem mnogo videla. Čez nekaj dni pa smo že dobili obrazec za vpis. Še takrat sem nihala. Nisem se še dobro odločila, kam bi šla, pa sem vseeno ostala na naravoslovni. Za nekaj časa sem rešena premišljanja. Če pa ne bom sprejeta, bo spet brenčalo v moji glavi.

Od naravoslovne šole pričakujem, da mi bo dala dovolj znanja za šolanje naprej. Trudila se bom in upam, da bom kasneje koristila naši samoupravni družbi.

URŠKA MANČEK
8. a
OŠ XII. SNOUB
NOVO MESTO

Živali lepšajo življenje

Tvoj najbližji prijatelj, ki ga imaš najraje, je žival. Vsak ima rad kako žival. Nekateri muce, drugi hrčke, zajce, konje... Jaz pa bom v tem spisu pisala o psičku, mojem zvestem prijatelju.

Tedaj, ko sem bila majhna, je bil moj zvesti spremljevalec. Že od malih nog se je navadil name. Imel me je najraje. Bil je dober prijatelj vseh drugih živali. Nikoli se ni kregal nad mucami, ker jih je imel rad. Drugi otroci so ga učili teh hudobij, on pa je vedel, da je to nespametno in neumno. Ko sem bila majhna, sem ga zavijala v pleničke, oblačila v majčke in hlačke, mu na glavo dala kapico in za vrat slinček. Ni se branil, ker je vedel, da to delam z ljubeznijo. Vedel je, da bom kmalu rekla: »Fuj pacek, polulal in pokakal si se!« »Takrat me bo odvila,« je mislil sam pri sebi, »in takrat ji bom ušel. To bo zabavno, ko me bo hotela ujeti, pa se ji ne bom dal!« si je mislil in tako je tudi bilo.

Stara sem bila deset let, ko mi ga je povozil bratranec. Bil

je kriv on, ne pa moj ljubi, zlati Coki. Drugi večer je revež od hudih bolečin umrl. Pokopala sem ga in mu naredila majhen, lep, privlačen grobek, ki me spominja nanj. Učil me je ljubiti tudi druge živali, in to, da moraš biti zvest vsakomur, ki ga ljubiš tako, kot je ljubil on mene in jaz njega.

Ko sem pisala ta spis in si ga potem prebrala, so mi tekale debele solze po licu. Ostal mi bo za vedno v spominu njegov priljubljeni smrček, majhne tačke, ki so tekale za menoj povsod, ter njegovo zvesto in prijazno srce.

JANA VIRČ
5. b OŠ XII SNOUB Bršljin



Slovenija kolesari



Že 20 let zaslužni za uspehe tako v občinskem kot v zveznem merilu na delavskih igrah.

Odbor za množičnost pri Kolesarski zvezi Slovenije je pripravil zanimivo akcijo »SLOVENIJA KOLESARI«, ki naj bi spodbudila čim širšo športno rekreativno aktivnost posameznikov, še zlasti pa družin.

Akcija poteka v smislu svobodne izbire poti in časa. Za spodbudo in stimulacijo pridobijo udeleženci, ki prevozi:

— družina 5 voženj, od tega ena nad 50 km,

— posamezniki 5 voženj, od tega tri nad 50 km,
VELIKO MEDALJO.

ODBOJKAŠI DO NOVOTEKS ŠE NAPREJ ŽANJEJO USPEHE

V soboto, 11. 4. 1987, je bilo tekmovanje v odbojki v okviru delavskih športnih iger občine Novo mesto.

Nastopila je tudi prekaljena ekipa delovne organizacije Novoteks (Rihar Resnik, Bruno Koprivnik, Jože Mišmaš, Martin Aš, Marjan Somrak, Jure Sternar, Gorazd Polovič in Otmar Zajc).

V konkurenci šestih ekip so naši fantje ponovno dokazali, da so najmočnejša ekipa v občini Novo mesto.

Zaslužno so zmagali, premagali so naslednje ekipe vse z 2 : 0, PTT, IMV, Krko. Nastopili sta še ekipi Iskre Tenel in Novolesa. Fantje (Bruno Koprivnik, Rihar Resnik, Marjan Somrak,

Martin Aš, Jože Mišmaš, Ivan Kapš) že 20 let osvajajo odličja na DŠI občine Novo mesto. V času zveznih tekstiliad so ravno tako pokazali veliko znanja in truda ter osvajali pokale.

Čestitamo jim k njihovem uspehu in da bi še nadalje branili barve Novoteks.

MIHA LEGAN



Za malo medaljo pa so pogoji tile:

— družina tri vožnje, od tega ena nad 50 km,

— posamezniki pet voženj, od tega ena nad 50 km.

Vsak udeleženec si iz seznama možnih prog izbere svojo pot ter si v kartonček, ki ga dobite na Kolesarski zvezi Slovenije, Breg 2, 61000 Ljubljana, vpisuje prevožene poti. Ko doseže ustrezno število voženj za malo ali veliko medaljo, kartonček pošlje kolesarski zvezi, ki mu pošlje ustrezno medaljo.

Za vrsto poti, ki so primerne za kolesarjenje, je kolesarska zveza pripravila tudi popis prog na koncu katerih — ne na vseh — dobite tudi žig o opravljeni vožnji, žig ni pogoj za pridobitev medalje, saj organizator meni, da bi bila napak vsaka formalnost, pa tudi zavest posameznika nekaj velja.

Komisija za športno rekreacijo in oddih pri RS ZSS je akcijo »SLOVENIJA KOLESARI« ocenila v smislu stališč o množičnih športnih prireditvah kot ustrezno rekreativno aktivnost in jo predlaga za vključitev v programe športne rekreacije v OZD.

POVABITE SODELAVCE NA KOLO!

XXVII. zimske športne igre tekstilcev Slovenije

V soboto, 14. marca 1987, so bile na Arhu XXVII. zimske športne igre tekstilcev Slovenije, katerih se je udeležila tudi ekipa delovne organizacije Novoteks. Naša ekipa je štela 5 tekmovalk in 10 tekmovalcev.

V kategoriji žensk nad 40 let je Branka Jedlovčnik zasedla odlično 16. mesto od 46 nastopajočih, Cirila Kušer je v svoji kategoriji zasedla 41. mesto od 85 nastopajočih. Janja Fink je bila 42. in Zvonka Kobe 52. Jelena Ban je odstopila (nastopilo je 82 tekmovalk).

Pri moških je Karel Barbič zasedel 43. mesto od 62. tekmovalcev. V svoji kategoriji se je najbolje odrezal Rihard Resnik, ki je zasedel 25. mesto.

Bruno Koprivnik je po večji napaki zasedel 30. mesto in Bojan Florjančič 70. mesto od 78 tekmovalcev.

V najmočnejši kategoriji je Miha Legan zasedel 50. mesto, ravno tako z manjšimi napakami, Jože Kralj pa je bil 60. od 94 tekmovalcev.

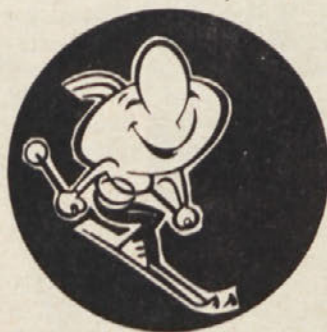
Pri najmlajših je Zdenko Ban zasedel odlično 34. mesto, Mirko Zupančič je bil 71. in Željko Zlatko 73., nastopilo pa je 107 tekmovalcev.

V skupni razvrstitvi je ekipa delovne organizacije Novoteks zasedla odlično 19. mesto, saj je nastopilo 51 delovnih organizacij iz Slovenije.

Za konec bi omenil še, da je konkurenca na zimskih igrah

zelo močna, saj nastopajo v posameznih kategorijah bivši tekmovalci, pa tudi zelo dobri smučarji Gorenjske in Štajerske.

MIHA LEGAN





NEVARNOST MED ŠTIRIMI STENAMI

Doma se počutimo najbolj varne, pa vendar je prav okolje med štirimi stenami vzrok za izredno veliko število nesreč, med katerimi je tudi veliko smrtnih. Do njih pride običajno zaradi nepazljivosti in neznanja — posledice pa so lahko usodne. Naj vas opozorimo na nekaj možnih vzrokov za nesrečo.

Sobne rastline, popršene s sredstvi zoper zajedalce, lahko zastrupijo majhnega otroka, zato pazite, da jim ne pride blizu. Če imate v vazi šmarnice, pazite, da je otrok ne more doseči, ker so strupene. Tudi zunaj na vrtu preži nevarnost zastrupitve: v listih tise, naprsteca, oleandra, negnoja...

Ventilatorji bi morali biti zavarovani s košarico. Vetrnica se vrtilo toliko obrati, da postane kot nož, če ji pridete blizu z rokami. Pazimo, da se ne bi otroci igrali z ventilatorji in vtikali vanj svinčnika, pletilk, škarij...

Oblačila z napihnjenimi rokavi niso primerna za gospodinsko delo. Prav tako ne bomo pospravljali stanovanja v visokih petah ali v preozkem krilu. Lase spnimo (če nosimo dolge) ali jih prevezimo z ruto ali trakom.

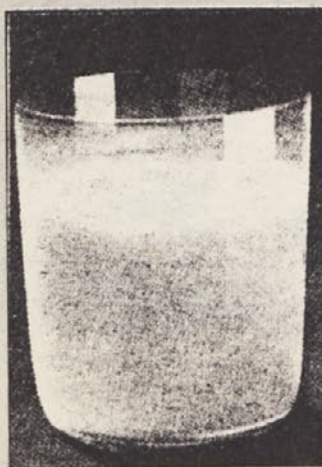
Pločevinke z raznimi pršili lahko pri temperaturi nad 50 stopinj eksplodirajo. Nikar jih ne odmetavajmo v smetnjak, zlasti če stresamo vanj tudi pepel, v katerem so še ogorki. Prav tako jih poleti ne puščajmo v avtomobilu, v katerem se v tem času temperatura pogosto nevarno zviša. Pršilo z lakom za lase uporabljajmo le v zračnem prostoru.

Električnih naprav (razen brivnika in ščetke) ne uporabljajmo v kopalnici, če nimamo potrebnega priključka. Radio ali kasetnik pretaknimo na baterije. Telefoniranje iz kopalne kadi je hudo nevarno, da sploh ne govorimo, kako izredno nevarno je sušenje las v kadi z električnim sušilnikom.

Kemična čistila hranimo na prostoru, do katerega otroci ne morejo. Prav tako poskrbimo, da spravimo na varno vsa razkužila in sredstva za čiščenje odtokov. Tudi čistila za straniščno školjko ne hranimo na primer v kopalnici.

Peči, štedilnike in lonce zavarujemo pred otroki. Na še vročo ploščo, ki pa je ne rabimo več, postavimo posodo z mrzlo vodo. Zavarujemo **vtičnice**, da otrok ne bo mogel brskati po njih s pletilko, izvijačem ali čim podobnim. Popravila električnih in plinskih naprav vselej prepustimo strokovnjaku. Ne puščajmo cigaret na mestih, kjer jih otrok lahko doseže, kajti z nikotinom se lahko zastrupi.

In še nekaj — nikar ne sestavljajte improvizirane lestve iz stolov, ki jih postavljate na mizo — padec je lahko usoden.



SPET GROZI NAHOD

Jesen in pomlad sta čas, ko nahod najbolj napada. Strokovnjaki trdijo, da predvsem zato, ker ljudi zebe v noge. Na prvi pogled čudna trditev, toda znanstvene razlage pravijo: če se noge za eno samo minuto ohladijo na 15 °C, je sluznica v nosu kar za pol ure slabše prekravljena. V tem času pa virusi lažje premagajo obramb-

ne sposobnosti, se vgnezdijo v celice in povzročijo nahod. Na ta način se začne kar 90 odstotkov prehladov.

Kaj storiti, da se v dneih, ko se izmenjuje ta zdaj toplota zdaj hlad in ko nas moči dež in muči vlaga, izognemo tej nevšečnosti?

- Pazimo, da bodo noge vedno tople in suhe. Nosimo toplejše čevlje, ki ne prepuščajo mokrote, in volnene nogavice. Čevlji naj ne bodo pretensni, da bo med čevljem in nogo plast zraka, ki greje že sam po sebi.

- Vedno dihajte skozi nos, da že sluznica lahko prestreže viruse.

- Krepite obrambne sposobnosti telesa z utrjevanjem, na primer z izmeničnimi prhami (20–30 sekund vroča voda, 2–5 sekund hladna, ponovite desetkrat).

- Večkrat spijte kozarec mleka, saj vsebuje snovi proti virusom. Pomagajte si tudi s kakšnim vitaminskim napitkom ali z vitamini limon, oranž in grenivk.

- Kaj storiti, če se je nahod že «naseli» v nosu? Poskusite z jodovimi kapljicami — kapljico jodove tinkture daste v kozarec vode in to popijete v majhnih požirkih v pol ure. Ali pa napolnite kad do polovice s 35 stopinj toplo vodo, sedete vanjo in dotakajte vročo vodo, dokler ne doseže temperatura 40 stopinj. Ko vam začne z obraza teči pot, prenehajte, se dobro srotirajte in ležite za 10 minut.

Če vam že močno teče iz nosu, si lahko pomagate tudi takole:

- obe podlahti kopajte od pol ure do ene ure v 40–45 stopinj vroči vodi;

- kadar počivate, položite pod tilnik ogrevalno blazinicu;

- privoščite si kolikor le gre vročo kopel, potem pojdite v toplo posteljo, spijte lipov čaj in vzemite aspirin, se dobro pokrijte in eno uro znojite. Nato se srotirajte, zamenjajte posteljno perilo in — dolgo spite.

Praktično

— Pleteno košaro iz vrba (imeti mora pokrov) lahko brez težav »predelamo« v šivilnico za šivalni pribor. Notranjost preoblečemo z vzorčastim bombažnim blagom, da ne morejo šivanke in bučike uhati med pletenim šibjem. Nato urežemo iz lepenke predelne stene, s katerimi razdelimo košaro na več predalčkov. Tudi te stene preoblečemo z ustreznim blagom. Na notranjo stran pokrova prišijemo vrečaste bombažne žepe za škarje, centimeter in drug šiviljski pribor.

— Iz zelo preprostih predmetov lahko sami izdelamo neobičajna, prikupna svetila.

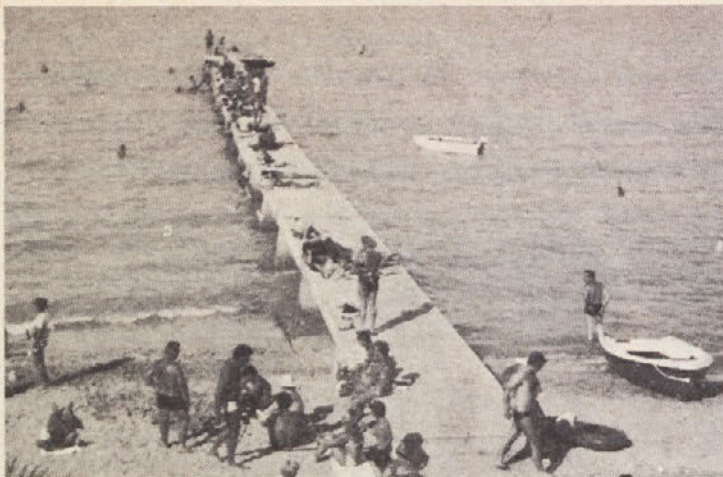
1. Kovinski model za potice lahko spremenimo v stensko kuhinjsko svetilko, če mu odrežemo srednji tulec in vdremo vanj navojni del, v katerega privijemo žarnico. Na model pritrdimo tudi kovinsko zanko, da ga lahko obesimo na steno.

2. Zlepimo štiri prazne pločevinke kokakole in vdremo v vsako pločevinko navojni del, v katerega privijemo žarnice. Ta nevsa-

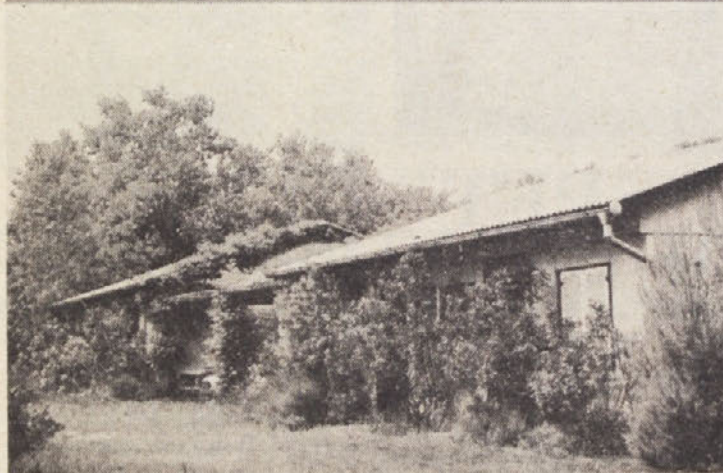
kdanja namizna svetilka bo razveselila predvsem otroke.

3. Iz plastičnih odtočnih cevi s premerom 12,5 cm izdelamo stojajočo svetilko, ki bo zanimiv okras ob naslanjaču v dnevnem prostoru. Cevi odrežemo, da so različno visoke, spojimo jih z vijaki. V cevi napeljemo žico z navojnim delom. Vsako cev pokrijemo z okroglo lučjo iz mlečnega stekla.

4. Koleno dimniške cevi prebarvamo s poljubno barvo in vpejemo vanj kabel in navojni del. Odprtino cevi pokrijemo z okroglo lučjo iz mlečnega stekla.



"Sabunike"



CENE NOČNIN ZA LETOVANJE V POČITNIŠKIH KAPACITETAH DO NOVOTEKS ZA LETO 1987

1. počitniški dom Selce,
počitniške hišice Sabunike,
koča na Veliki Planini:

	nočnina din/dan
— delavci DO in njihovi šolobvezni otroci	500
— predšolski otroci	250
— zakonci, zaposleni drugje, starši in ostali nezaposleni družinski člani skupnega gospodinjstva	500
— ostali gostje	1.500

2. počitniški dom Piran,
bivalni kontejnerji, prikolice:

— delavci DO in njihovi šolobvezni otroci	400
— predšolski otroci	200
— zakonci, zaposleni drugje, starši in ostali nezaposleni družinski člani skupnega gospodinjstva	400
— ostali gostje	1.200

Otroci do dveh let starosti ne plačujejo ležišča.

V ceno oziroma nočnino ni vračunana turistična taksa, ki se obračuna posebej, razen za avtokamp Lanterna, kjer se plača turistično takso ob prihodu, na recepciji.

CENA TURISTIČNE TAKSE PO POČITNIŠKIH ENOTAH

	taksa din/dan
PIRAN	250
— otroci do 7 leta starosti ne plačajo turistične takse	
RAB	300
— otroci do 14 leta starosti ne plačajo turistične takse	
LANTERNA POREČ	280
— otroci do 14 leta starosti ne plačajo turistične takse	
SELCE, KRK	200
— otroci do 7 leta starosti ne plačajo turistične takse, od 7 do 15 leta starosti plačajo 50% takse	
SABUNIKE	150
— otroci do 10 leta starosti ne plačajo turistične takse	
KOČA NA VELIKI PLANINI	100
— otroci do 7 leta starosti ne plačajo turistične takse, od 7 do 15 leta starosti se plača 50% takse	

Delavci morajo zagotoviti polno zasedenost kapacitet. Če letuje manj ljudi, kot je kapacitet, se plača 100 odst. cena za vsako prazno ležišče (razen predšolskih otrok).

V primeru, da letuje več ljudi, kot je ležišč, pa plačajo 50 odst. cene za vsakega člana (razen predšolski otroci).

Omenjeni sklep velja za počitniški dom Selce in počitniške hišice v Sabunikah.

Cene izven sezone so za 30 odst. nižje.

DARJA NOVINEC



KRK



KADROVSKE NOVICE

V mesecu marcu so se v naši delovni organizaciji zaposlili naslednji novi delavci:

TOZD TKANINA

DE predilnica: Silvo Kobe
DE tkalnica: Miran Jarc, Roman Nadu, Karol Žužek
DE pletilnica: Niko Peša
DE priprava: Bojan Hočevar
DE oplemenitilnica: Majda Hribar, Božo Arabadžija
IVS: Uroš Urbančič, Damjan Redek, Danijel Pavše, Igor Kovačič

TOZD Konfekcija

Andrej Hrovat

TOZD TRGOVINA

Fadila Turkovič (prod. Sarajevo)

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

— Milena Veselič (plansko analitska služba)
— Gvido Uhan, Bogdana Končič (kadrovske splošni sektor)
— Stanko Tomšič (prodajni sektor)

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili:

TOZD TKANINA

DE predilnica: Milka Vidovič, Stevo Markovič, Stanka Rajk
DE priprava: Mitja Turk, Nada Dežman
DE tkalnica: Ivan Virant, Darinka Pirc, Verica Nedeljko-
vič, Miha Bukovec
Investicijsko vzdrževalni sektor: Matjaž Rifelj, Franc Pavlin

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Martina Makše — plansko analitska služba
Darko Kastelic, Bele Janez — kadrovske splošni sektor
Milena Grabar — prodajni sektor

UPOKOJILI SO SE NAŠI DELAVCI:

Ana Vitasovič, Štefka Gril, Jožefa Božič, Jože Gorenc — DE tkalnica
Jožefa Kolenc — predilnica
Mihaela Pavlič — tozd Konfekcija

PRERAZPOREJENI SO BILI:

— Drago Lunder iz DE tkalnica v prodajni sektor — skladišče gotovih izdelkov konfekcije
— Biljana Ristič iz DE oplemenitilnica v tehnično razvojni sektor — laboratorij
— Zlatko Željko iz DE tkalnica v SS Tozd Tkanina
— Ljubica Paprica iz tozda Konfekcija v sektor za organizacijo in informacijske sisteme

VIDA KOLENC

ŠAH

O napadu

Pri šahu se z napadom označujejo akcije, s katerimi ogražamo nasprotnika z namenom, da bi z manj ali več potezami osvojili kakšno važno polje, nasprotno figuro ali pa matirali nasprotnikovega kralja.

Pod pojmom »napad« torej spadajo zelo različne akcije, od katerih je najpomembnejša tista, pri kateri se napada kralja in se zato imenuje kraljevi ali matni napad.

Vsem vrstam napada je skupno premikanje napadalčevih sil v določeni smeri, kar pa ima svojo slabo stran: če se napad izjalovi, se položaj napadalčevih figur lahko izkaže kot slabost in to lahko izkoristi nasprotnik tako, da prične z akcijo na tisti strani plošče, kjer napadalčeve sile ne delujejo. Zato pravimo, da je napad tudi neke vrste obveznost in da daje nasprotniku kompenzacijo — možnost protiigre na drugem delu table.

Vse to se lahko formulira tudi na bazi osnovnih načel akcije in ravnotežja.

Po načelu akcije mora napadalec z minimumom obveznosti doseči maksimum pogojev za uspešen napad.

Po načelu ravnotežja je vsak napak povezan z rušenjem ravnotežja v igri in zato je zelo pomembno paziti, da se narušeno ravnotežje ne obrne proti napadalcu.

Matni napad delimo na: — napad pred rokado in — napad po rokadi.

Oglejmo si podrobneje napad pred rokado. Značilne operacije pri tem napadu so:

- napad prek polja f7 (pri belem prek polja f2), ki je pred rokado najmanj branjeno,
- napad po odprtih liniji,
- preprečevanje rokade,
- preganjanje nasprotnikovega kralja.

Oglejmo si partijo:
Barnes — Morphy (Philidorjeva obramba, London 1858)

1.e4 e5 2.Sf3 d6 3.d4 f5 (?). To je slabša poteza, za katero se danes ve, da jo ovržemo s 4.Lc4!

4.de5fe4 5.Sg5d5 6.e6. S to potezo beli pričinja akcijo na polje f7, cilj je osvajanje trdnjave h8. Črni pa se ne meni za trdnjavo, temveč pripravlja matno grožnjo.

6...Lc5 7.Sf7?

Napaka, pravilno je bilo 7.Sc3 in na 7...e3 8.Lc3! Lc3: 9.Sf7, kar je ugodno za belega. 7...Df6 8.Lc3 d4 9.Lg5 Df5 10.Sh8:

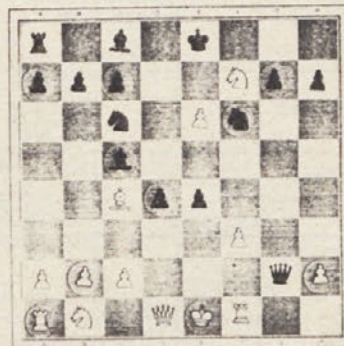
Beli je osvojil kvaliteto, vendar ima težave pri reševanju skakača. 10...Dg5: 11.Lc4

Črna želi zvabiti na 11...Dg2:, nakar bi resnično prišlo do napada prek f7 s 12. Dh5 + g6 13.Dh7!: Morphy jasno ni padel v zanko.

11...Sc6 12.Sf7?

Slabo, toda črni bi zadržal prednost tudi na 12.0-0

12...Dg2: 13.Tf1 Sf6 14.F3



Beli je pričakoval 14...e3 in upal, da se bo izvil z 15.De2.

Zdaj sledi ena izmed znamenitih Morphyjevih kombinacij.

14...Sb4 15.Sa3 Le6: 16.Le6: Sd3 + 17.Dd3:

Na 17.cd3 matira 18.Lb4.

17...ed3 18.0-0 La3: 19. Lb3 d2 + 20.Kb1 Lc5 21.Sc5 Kf8 22.Sd3 Te8 23.Sc5: Df1: 24.Se6 + Te6: in beli je predal.

KSENIJA SKULJ

ZAHVALA

Vsem svojim sodelavkam in zaposlenim v skupnih službah stare uprave se najlepše zahvaljum jem za darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v pokoj.

ROZALIJA BARBO

ZAHVALA

Kruta usoda je hotela, da je nenadoma in mnogo, mnogo prezgodaj prenehalo biti zlato srce našega dobrega in skrbnega moža in očeta

Daniela STARCA

iz Rosalnic 27

Hvaležni smo vsem, ki ste našemu Danetu nudili prvo pomoč in ga želeli ohraniti pri življenju, v trenutku srečanja z resnico, da smo ostale same, pa bili z nami!

Zahvaljujemo se delovni organizaciji Novoteks in sindikalni organizaciji Novoteks Metlika za podarjene vence, Marjanu Vidicu pa za tople besede slovesa ob odprtjem grobu.

Hvala vsem, ki ste nam pismeno ali ustno povedali, da z nami v bolečini sočustvujete, našemu očetu pa pripravili tako množično poslednje slovo in mu prinesli toliko cvetja!

Topla zahvala vsem delavcem temeljne organizacije Novoteks, Predilnica v Metliki, za zbrano denarno pomoč!

Še enkrat vsem, naša velika in iskrena zahvala!

Globoko žalujoča žena Kristina, hčerki Bernarda in Renata V Metliki, 3. 4. 1987

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2200 izvodov.

Glavni in odgovorni urednik: Zvone Preskar. Izdajateljski svet: Miro Jovič (predsednik), Slavko Kavšek, Franc Brezovar, Jelica Spasovski, Jože Starešnič, Rudi Vlašič, Jože Zorc, Mojca Jurišič, Marjan Podlogar, Ksenija Skulj in Zdenka Židanik. Uredništvo: Novoteks Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Grafi-ka, tisk Tiskarna Novo mesto.




NOVOTEKS

PRVOMAJSKA

NAGRADNA

KRIŽANKA

27. april 1941		Fosfor	Sloven. književnik (Kristian)	Tračnica	Privatna prebival. Apenin polotoka	Nekdani pravniški poklic	Zaničljiv izraz za Nemce (množ)	Territorial obramba	Bivši koša-kaš Daneu	Sirota, siromak	Pritok Lonje z Bilogore	Storitev, opravilo	Glavni ševnik	Stritar Josip	Enaki črki	Tona	
Liszt Franz			Najmlaj- še mesto v Sloveniji													Luže, kotanje z vodo	
Erbij			Najbližja sorodnika Kozmetič- kolekcija					Omota, ovitka Mozoljav- nost						Prostor za vzga- janje ži- vali zara- di opazo- vanja	Rimska 1000 Trska		
Avstrij- smučar Sailer				Reka, ki izvira v A.S.S.R. in teče skozi obe Nemci					Beogr. filmska igralka (Ras)				Lahka mrežasta tkanina				
Biblijski samo- skrunilec				Vrisk, vzklik Mesto ob Arabskem morju					Mlad slov. smučar (Robert) Ober				Pevka Sršen Andrej Nahtigal				
Okrajša- va za stran			Enaki črki Začimbna mešanica			Slovenski karikaturi- st (Rogelj)	Natrij Konec polotoka			Del človeške- ga telesa	Majši kanal za od- dijavanje						
Naravni pojav					Nemška glasbena revija Kemijski element (S)						Skandin. jezero Del tenis- ke igre						
Kisik	Kamnina z Avale Velika začetnica							Umetnost (latinsko) Plan ma- siv v Afriki (Nigru)				Stadion v Budim- pešti Delo tlačanov	Radij Dela tlačanov		Pyača staro- grških bogov	Amper	
Bihać			Sodobnik Hunov Znamika švic. rač. ur				Velika južnoam. država Nevarna, strupena snov										
Osebn. zaimsek			Smeti Evard Kardelj						Umetnikov ustvarjal. prostor Umrlj. ma- rib. igralca (Tovornik)							Nekdani kosarisk. jugoplas. (tvrdič)	
Vrsta udarca pri boks						Alžirsko pristaniš. mesto Dalmat. naziv za dedka					Puntarić Alienka Gl. mesto Egipta			Kranj Ratunska ujeda			
Teliček				Četrtni rimski kralj				Bikov glas Andrej Kurent					Višinska točka na zemljevidu Naha in srbsp. hrv. črka				
Okrajšava za ital. lito			Kisik	Človek z velikim nosom Nekdaj vojak s kopjem						Najvišja gora v Turčiji Loščilo							
Kjer nekaj priteka, nateka						Igralec FK C Zvezda (Ljubiča) Zdravst. dom							Hercego- vec Češki pisar tel. (Aibis, 1851-1930)				
Pisatelj- ca Peroci			Višinski kisik Prekopi, jarki					Hišni bog pri stari Rimljanih Zvezna država v ZDA				Jogiheš Leon Ženitev			Pojav pri gorenju	Krajska skladba	
			Kazensko popravni dom Poljuben			Svit, pridelek dneva	Izkopava- nja, odlo- ženišča Italijanski izdelek gosti										Prpis v pisnu Hrib pri Beogradu
									Sekretar SKOJ-a, Sin Ivana Ribarja	Kem. znak za srebro	Plug, halo						
Vez, okov													Ravnina				
Erbij			Strokovni za andr. gogjo Anica Zubović										Izolacija Sportske novosti				
Kraški pojav (dvoj)						Koralni otok Amper								Okostje, ogrodje			
Otroška sličica							Hrvaški Petrol										

Tudi za letošnje prvomajske praznike smo vam pripravili nagradno križanko. Pravilno rešene križanke pošljite na naslov: Uredništvo glasila Novoteks, Foersterjeva 10, 68000 Novo mesto, najkasneje do 10. maja 1987. Želimo vam obilo zabave in uspeha ob reševanju, saj vas pričakujejo praktične nagrade.

Uredništvo

Priimek in ime _____

TOZD, DSSS _____

Naslov stalnega bivališča _____
